

POROČILO O SAMOEVALVACIJI POSKUSA »PREVERJANJE NEKATERIH ELEMENTOV GIMNAZIJSKEGA PROGRAMA« ZA ŠOLSKO LETO 2010/2011

Šola: II. gimnazija Maribor, Trg Miloša Zidanška 1, 2000 Maribor

21.6.2011

1 NAČRT SAMOEVALVACIJE (SE) IN NJEGOVA IZVEDBA

Termin	Predmet SE	Kdo bo vključen v SE	Analiza podatkov	Metoda SE
Avgust 2010	Določitev področij Določitev kazalnikov Način zbiranja podatkov	Dijaki, starši, učitelji v PRO	Bedenik, Purgaj, Keuc, Lorenčič	/
December 2010	<ul style="list-style-type: none"> • Nivojski pouk • Fleksibilen urnik • Načini ocenjevanja • Vsebina PD z ORD • izostanki 	Dijaki in starši	Bedenik, Keuc, Purgaj	Anketa
	Kakovost dela in prva opažanja z uvajanjem različnih ravni zahtevnosti ter projektnimi aktivnostmi	Učitelji	Bedenik, Keuc	Polstrukturiran intervju – zapis opažanj
Marec-maj 2011	<ul style="list-style-type: none"> • Nivojski pouk • Fleksibilen urnik • Načini ocenjevanja • Vsebina PD z ORD • Počutje v šoli 	Dijaki	Bedenik, Horvat, Keuc, Purgaj	Polstrukturiran intervju – razgovor z dijaki
Maj 2011	Kakovost dela in prva opažanja z uvajanjem različnih ravni zahtevnosti ter projektnimi aktivnostmi	Učitelji PRO oddelka	Cigrovski, Sukič, A. Novak, Z.Novak, Bedenik, Purgaj	Polstrukturiran intervju – zapis opažanj
Junij 2011	Poročilo o samoevalvaciji			

1. IZBRANI PROGRAMSKI ELEMENTI IN PODROČJA SPREMLJANJA

Izbrani programski elementi	Področja spremljanja
NIVOJSKOST	Zadovoljstvo dijakov z možnostjo izbire ravni zahtevnosti
	Dosežki dijakov ob zaključku pouka
	Obisk pri pouku
	Zadovoljstvo staršev z možnostjo izbire ravni zahtevnosti pri angleščini in nemščini

2. CILJI POSKUSA ŠOLE (ZA ČAS TRAJANJA POSKUSA)

Št.	Cilji	Kazalniki
	Ugotoviti, ali in kako možnost izbire (nivoji zahtevnosti) vpliva na razvoj večje odgovornosti dijakov za lastno znanje.	<ul style="list-style-type: none"> • prisotnost pri pouku • motivacija za šolsko delo • učni uspeh pri teh predmetih • dosežki na maturi pri teh predmetih • zadovoljstvo dijakov z možnostjo uresničevanja svojih interesov

3. ETAPNI CILJI V ŠOLSKEM LETU 2010/2011

Št.	Etapni cilji	Kazalniki
	<ul style="list-style-type: none"> • Na osnovi diagnostičnih testov uvesti nivojski pouk angleščine in nemščine v 1. letniku gimnazijskega programa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uspešnost razvrščanja na osnovi pripravljenih diagnostičnih testov. • Motivacija za šolsko delo. • Dosežki dijakov ob koncu pouka.
	<ul style="list-style-type: none"> • Dijakom omogočiti, da, kot drugi tuj jezik lahko izbirajo med nemščino, francoščino in španščino. 	Število dijakov, ki menjajo drugi TJ.
	<ul style="list-style-type: none"> • Preveriti možnosti prehoda med posameznimi ravni zahtevnosti 	Število dijakov, ki menjajo ravni zahtevnosti ob ocenjevalnih obdobjih.
	<ul style="list-style-type: none"> • Dijakom omogočiti postopno vključevanje v projektno delo pri tujem jeziku 	Zadovoljstvo dijakov z možnostjo vključevanja v projektno vodene aktivnosti pri tujem jeziku.

4.0. METODE DE LA (opis uporabljenih metod za vsak cilj posebej)

Izvedli smo anketo med dijaki in starši ter polstrukturiran intervju z dijaki in učitelji, ki učijo v oddelku.

1. Uspešnost razvrščanja na osnovi pripravljenih diagnostičnih testov in število dijakov, ki menjajo ravni zahtevnosti ali izbrani tuj jezik

Dijaki so v začetku junija 2010 in v avgustu 2010 pri angleščini in nemščini pisali diagnostične teste. Na osnovi doseženih rezultatov so bili razvrščeni v dve ravni zahtevnosti pri angleščini in nemščini. Francoščino in španščino so začeli na osnovni ravni. 16 dijakov je bilo pri angleščini razvrščenih na osnovno raven in 14 na višjo raven. Pri nemščini je bilo na višji ravni 8 dijakov, vsi ostali so imeli 2TJ na osnovi ravni (skupaj 30 dijakov). V prvem ocenjevalnem obdobju smo zabeležili le en prehod iz višje ravni na osnovno raven, ostali dijaki so z razvrstitvijo in dosežki bili zadovoljni.

On zaključku pouka beležimo eno namero za menjavo drugega TJ (prehod iz španščine na osnovno nemščino), ki ni povezan z neuspešnostjo dijakinje, ampak drugače zastavljenimi študijskimi ambicijami.

2. Motivacija za šolsko delo in dosežki dijakov ob koncu pouka.

Zadovoljstvo dijakov z možnostjo vključevanja v projektno vodene aktivnosti pri tujem jeziku.

Tako anketni vprašalniki kot polstrukturirani intervjuji, ki so bili izpeljani z dijaki in njihovi starši nakazujejo, da je uvedba ravni zelo pozitivno sprejeta in napredek dijakov takšen, da je v zadovoljstvo vseh vključenih. V poprečju so ocene pri angleščini 4,1 (obe ravni zahtevnosti), enako velja za nemščino. Ocene pri francoščini in španščini, ki potekata le na osnovni ravni, so nekoliko višje (4.5). Učitelji vseh tujih jezikov so zadovoljni z disciplino v razredu, vendar od začetka šolskega leta opozarjajo na občasno šibko sprotno delo dijakov in diskrepanco v dojemanju pričakovanj, ki je na strani učiteljev opazno višja, kot na strani dijakov (nizka samoiniciativnost in aktivnost; delo je opravljeno le, če so zanj ustrezno nagrajeni; skrivanje za t.i. varnimi situacijami) in premalo želje po doseganju višjih izobraževalnih ciljev (zavračanje nastopov pred ostalimi sošolci, v javnosti,...). Tovrstna opažanja niso značilna za pouk slovenščine, kjer so dijaki zelo samoiniciativni in radi sodelujejo pri projektno vodenih aktivnostih. Zelo dobre rezultate dosegajo pri nalogah esejskega tipa (literarnih spisih), kar kaže na njegovo visoko sposobnost literarnega branja, ustvarjanja in poustvarjanja. Nekoliko slabše se dijaki odrežejo pri

nalogah objektivnega tipa, vendar je njihov rezultat še vedno neprimerno boljši kot v paralelkah prvega letnika. Oddelek, kot celota, je v šolskem letu vidno napredoval.

5.0. UGOTOVITVE IN INTERPRETACIJA (po posameznih etapnih ciljih)

Razvrstitev dijakov na osnovi diagnostičnih testov, ki jih pišejo pred vstopom v 1. letnik je ustrezna rešitev za razvrščanje dijakov v posamezne ravni zahtevnosti. Sestavljalci testov so le-te dobro sestavili, saj med šolskim letom ni bilo želja po prehajanju med posameznimi ravni in tudi končni dosežki so primerljivi. Dijaki in njihovi starši so s poukom tujih jezikov na različnih raven zahtevnosti zelo zadovoljni; koordinatorica programa ni zabeležila niti ene same pripombe. 79% dijakov je zapisalo, da pouk v celoti izpolnjuje njihova pričakovanja (84% staršev). Zaključene ocene so nad šol. poprečjem v 1. letnikih (PRO – ANG/NEM – 4,1, ostale paralelke v 1. letnikih 3,8). Dijaki v 90% opažajo, da se od njih pričakuje večja samoiniciativnost prevzemanje odgovornost za lastne šol. dosežke (starši 88%). Tudi v (pol)strukturiranem intervjuju z razredničarko so izrazili zadovoljstvo z izbiro oddelka in njegovimi značilnostmi.

Slabosti, ki jih opažamo so občasno nizka motiviranost za projektno vodene aktivnosti, ki se izvajajo na način, ko se zahteva povečano aktivnost dijakov in večja samoiniciativnost. To velja predvsem za projekte, kjer niso bili vključeni v fazo načrtovanja in se bolj ali manj le izvajalci posameznih aktivnosti. Kot skupina dijakov dobro delujejo, slabše pri individualnih projektih aktivnostih. Vendar to opažanje ne delijo vsi učitelji.

6. SKLEPNA OCENA UGOTOVITEV

1. Tudi nova generacija PRO oddelka bo pri angleščini in nemščini v posamezne ravni zahtevnosti razvrščena na osnovi diagnostičnih testov, ki se bodo izvajali pred začetkom pouka v novem šol. letu. Diagnostične teste sestavijo člani aktivov tujih jezikov.
2. Ohranjamo pouk na dveh ravneh zahtevnosti pri ANG in NEM, pri ostalih tujih jezikih ponujamo osnovno raven.
3. Dijakom še naprej ponujamo možnost vključevanja v različne projektne aktivnosti, vendar jih vključimo tudi v fazo načrtovanja le-teh ter dajemo več poudarka tudi procesu evalvacije projektih aktivnosti.

7. PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA

Pri izboru projektov, ki so mednarodni, moramo več pozornosti nameniti preverjanju ciljev (pričakovanih dosežkov projekta) in vlogi posameznika ter izkoristiti njihova močna področja. Didaktika pouka tujih jezikov naj ostane čim bolj razgibana in ponuja različne oblike dela, ki dijakom omogočajo lažje odpiranje v prostor javnega nastopanja.

Poročilo pripravili: Zdenka Keuc, Peter Cigrovski, Jasna Sukič Krajnc, Vesna Selinšek Jahič in Mirjana Vudler.

POROČILO O SAMOEVALVACIJI POSKUSA »PREVERJANJE NEKATERIH ELEMENTOV GIMNAZIJSKEGA PROGRAMA« ZA ŠOLSKO LETO 2010/2011

Šola: II. gimnazija Maribor, Trg Miloša Zidanška 1, 2000 Maribor

21.6.2011

1. IZBRANI PROGRAMSKI ELEMENTI IN PODROČJA SPREMLJANJA

Izbrani programski elementi	Področja spremljanja
FLEKSIBILNOST ORGANIZACIJE POUKA	Modularna izvedba – vpliv na dosežke dijakov (učni uspeh)
	Vpliv na organizacijo dela na šoli (menjava urnikov)

2. CILJI POSKUSA ŠOLE (ZA ČAS TRAJANJA POSKUSA)

Št.	Cilji	Kazalniki
1	Ugotoviti učinek različnih izvedb predmetnika in fleksibilne organizacije pouka na znanje.	<ul style="list-style-type: none"> • učni uspeh • dosežki na maturi • zadovoljstvo dijakov in učiteljev
2	Ugotoviti učinkovitost organizacije življenja in dela šole.	<ul style="list-style-type: none"> • zadovoljstvo dijakov in učiteljev • sodelovanje staršev

3. ETAPNI CILJI V ŠOLSKEM LETU 2010/2011

CILJI 1

Št.	Etapni cilji	Kazalniki
1	Ugotoviti učinkovitost modularne izvedbe predmetnika pri predmetih, ki imajo dve ali manj uri tedensko.	Zadovoljstvo dijakov in učiteljev. Učni uspeh.
2	Ugotoviti vpliv modularne izvedbe na priprava šolskega urnika.	Zadovoljstvo sestavljavcev urnikov.

Ugotoviti učinek različnih izvedb predmetnika in fleksibilne organizacije pouka na znanje in učni uspeh dijakov.

Ugotoviti učinkovitost spremenjene organizacije življenja in dela šole.

4.0. METODE DELA (opis uporabljenih metod za vsak cilj posebej)

Izvedli smo anketo med dijaki in starši ter polstrukturiran intervju z dijaki in učitelji, ki učijo v oddelku.

5.0. UGOTOVITVE IN INTERPRETACIJA (po posameznih etapnih ciljih)

76% dijakov se strinja, da je modularna izvedba predmetnika dobra rešitev za vse tiste predmete, ki imajo dve ali manj uri tedensko. Tako misli tudi 68% staršev. Da takšen način organizacije pouka spodbuja k sprotnemu delu meni 55% dijakov in 60% njihovih staršev. Učitelji so glede tega bolj skeptični, saj izkušenj v gimnazijskem programu s tem nimamo in zato se težko opredeljujejo glede učinkovitosti v smislu doseganja boljših rezultatov dela in možnosti uvajanja sodelovalnega ter projektnega dela in drugih metod dela, ki zahtevajo več časa in drugačno organizacijo predmetnika. Eden od kazalcev je lahko povprečna ocena ob koncu pouka, ki je npr. pri kemiji 4.0, v paralelkah 1. letnikov pa 3.6, vendar je lahko to tudi zavajajoče, saj ne vemo kolikšen je faktor pozabljanja in kaj to pomeni za uspeh pri zaključnem izpitu.

Sestavljavci urnikov imajo zaradi modularnosti zagotovo več dela, saj je potrebno sestaviti minimalno dva urnika, kar v primeru običajne organizacije pouka ni potrebno.

Druga težava je (pre)obremenjenost posameznih učiteljev, ki niso enakomerno obremenjeni skozi celo šol. leto.¹

Tretja ovira so različna tekmovanja iz znanj, kjer so dijaki, ki v prvem ocenjevalnem obdobju nimajo nekega predmeta, v izrazito slabšem položaju, kot tisti, ki so učno snov skoraj v celoti že predelali.²

Četrta ovira je zaključevanje ocen v prvem ocenjevalnem obdobju, saj je izjemno malo časa za popravo in izboljševanje ocen.

¹ Težava je lahko tudi daljša bolniška odsotnost učitelja v enem ocenjevalnem obdobju.

² Primer fizike in kemije, kjer se regijska tekmovanja začnejo že v marcu in tisti dijaki, ki konec januarja začnejo s poukom teh predmetov nimajo realnih možnosti, da nadoknadijo zaostanek v obravnavi učne snovi.

6. SKLEPNA OCENA UGOTOVITEV

Modularnost je bila pri dijakih in njihovih starših dobro sprejet element poskusa in je v prvem letu bila izvedena brez večjih težav. V kolikšni meri je doprinesla k boljšim učnim rezultatom na osnovi enega leta še ni mogoče sklepati. Analiza bo narejena po 31.8. 2011 in seveda prva realna po 31.8.2012.

Trenutno predstavlja organizacijske težave tako z vidika sestave urnika, kot enakomerne zaposlenosti učiteljev in enakopravnega sodelovanja dijakov na tekmovanjih iz znanja.

7. PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA

Za vsak predmet morata biti vsaj dva učitelja, ki se izmenjujeta v modularni izvedbi posameznega predmetnega področja.

Dijake, ki so prepoznani kot nadarjeni na posameznih področjih, je potrebno v okviru programa za nadarjene posebej pripravljati na tekmovanja iz znanja, vendar s tem delamo »dvojno delo«, saj tak dijak pri kasnejšem rednem pouku ne bo več enako motiviran.

Natančno je potrebno pripraviti izvedbeni urnik za posamezno ocenjevalno obdobje (terminski načrti ocenjevanja in možnost izboljšave ocene).

Poročilo pripravili: Ladislav Horvat, Zdenka Keuc

POROČILO O SAMOEVALVACIJI POSKUSA »PREVERJANJE NEKATERIH ELEMENTOV GIMNAZIJSKEGA PROGRAMA« ZA ŠOLSKO LETO 2010/2011

Šola: II. gimnazija Maribor, Trg Miloša Zidanška 1, 2000 Maribor

21.6.2011

1. IZBRANI PROGRAMSKI ELEMENTI IN PODROČJA SPREMLJANJA

Izbrani programski elementi	Področja spremljanja
DRUGAČNE OBLIKE USVAJANJA IN VREDNOTENJA ZNANJA	<ul style="list-style-type: none"> • prisotnost pri pouku • ocenjevanje projektnega dela • ocena raziskovalnih nalog

2. CILJI POSKUSA ŠOLE (ZA ČAS TRAJANJA POSKUSA)

Št.	Cilji	Kazalniki
1	Vpliv različnih oblik in načinov usvajanja in vrednotenja znanja na motivacijo, učno uspešnost ter odgovornost za učenje.	<ul style="list-style-type: none"> • kakovost raziskovalnih nalog in drugih izdelkov • motiviranost za učenje • učni uspeh • uporabnost nove redovalnice • zadovoljstvo učiteljev

3. ETAPNI CILJI V ŠOLSKEM LETU 2010/2011

Št.	Etapni cilji	Kazalniki
1	Uvajanje alternativ oblik ocenjevanja (portfolijo; nova redovalnica)	Število predmetov, kjer se je portfolijo uporabljal
2	Izdelava individualne raziskovalne naloge	Število dijakov, ki so izdelali RN in število učiteljev, ki so bili mentorji RN.
3	Višja motiviranost dijakov	Kakovost izdelkov projektnih nalog in RN
4	Večje zadovoljstvo učiteljev	Ocena učiteljev o delu v oddelku

4.0. METODE DELA (opis uporabljenih metod za vsak cilj posebej)

Izvedli smo anketo med dijaki in starši ter polstrukturiran intervju z dijaki in učitelji, ki učijo v oddelku.

5.0. UGOTOVITVE IN INTERPRETACIJA (po posameznih etapnih ciljih)

Število predmetov, kjer se je portfolijo uporabljal

Nova oblika redovalnice omogoča vpogled v različne oblike ocenjevanja in tudi dinamiko pridobivanja ocen. Opažamo, da so vsi učitelji uporabljali:

- pisno ocenjevanje,
- ustno ocenjevanje in
- kreditne točke.

Pri kemiji in informatiki se pojavi še portfolijo in deloma tudi pri tujih jezikih, ki imajo področja ocenjevanja bolj natančno določena (slušno razumevanje, bralno razumevanje, ...) in je ocen več. Ocene iz kreditov, ki ponazarjajo dijakovo sprotno delo so visoke, v poprečju 4,2.

Vsi dijaki PRO oddelka prvi letnik zaključujejo z minimalno prav dobrim uspehom, kar je izjemno dober rezultat.

Število dijakov, ki so izdelali RN in število učiteljev, kakovost izdelkov projektnih nalog in RN ter število mentorjev

Dijaki so se v 1. letniku (35 ur obvezno + 42 ur proste izbire + 16 ur za športne dni = 90 ur) bili deležni pouka, ki se nanaša na realizacijo ciljev 1.,2.,3 in 4. tematskega sklopa. Štirje med njimi so se srečali tudi z osnovami raziskovalnega dela, vse pa še čaka evalvacija projektnih aktivnosti, ki jih prikazuje slika 1.

Dijaki so v tem šol. letu bili vključeni v projektne aktivnosti na štirih ravneh:

- razredni projekti,
- šolski projekti,

- nacionalni projekti,
- mednarodni projekti.

V razredne projekte so bili vključeni vsi dijaki PRO oddelka; enako velja za šolske projekte. V projekte na nacionalni ravni, so se vključevali glede na svoj interes, vendar so bili (neenakomerno) vključeni vsi. V mednarodne aktivnosti so bili v okviru »Lucky four leaf Clover« http://www.lucky-four-leaf-clover.eu/downloads/clover_pres_en_72.pdf

vključeni vsi dijaki 1.b (PRO), za ostale mednarodne aktivnosti so dobili povabilo, vključitev pa je bila prepuščena njihovemu izkazanemu interesu in uspešnosti v poteku prijave. Iz zapisanega je razvidno, da je večin aktivnosti v prvem letniku potekala kot skupinsko vodene aktivnosti, kjer smo bili učitelji tako v vlogi motivatorjev, kot tistih, ki so kreirali priložnosti in ustvarjali pogoje za delo dijakov.

V projektu OBLIVION, ki je bil najobsežnejši projekt v šol. letu 2011/12, so se dijaki prvič srečali tudi s samoorganizacijo in delom v manjših interesnih skupinah, kjer je vsak član skupine moral prevzeti svojo nalogo (slika 2).

Projektno učno delo dijakov PRO gimnazijskega oddelka (2010/11)

SLIKA 2: VKLJUČENOST DIJAKOV V PROJEKATNE AKTIVNOSTI

V šol. letu 2010/11 so štiri dijakinje izdelale RN in se tudi vse štiri uvrstile na državno tekmovanje, kjer so prejele bronasto priznanje. Od 19 učiteljev v oddelku, sta bila

mentorja dva, en mentor je bila zunanji. Mentorji projektnih nalog, ki so se izvajale na lokalni ali državni ravni – 8.

Ocena učiteljev

Učitelji pozitivno ocenjujejo odziv in prizadevnost dijakov pri izvajanju projektnih aktivnosti, vendar bo podrobna analiza le-tega izdelana šele po 20.9.2011, ko dijaki zaključijo tudi z evalvacijo vseh projektnih aktivnosti. Ugotavljamo, da so začrtane aktivnosti (slika 1) bile v celoti izpeljane.

6. SKLEPNA OCENA UGOTOVITEV

Nova oblika redovalnice je za dijake v 83 % bolj informativna, za starše v 88%. Drugačna oblika redovalnica ostaja enaka kot v prvem letu, spremeni se le širina stolpcev in oblika (ležeča). Vzporedno se uvaja sistem elektronske redovalnice.

Obvezna izdelava raziskovalnega eseja ali raziskovalne naloge dijakom predstavlja osebni izziv le v 55%, mnogo višje to obveznost ocenjujejo njihovi starši – 80%.

Način opravičevanja izostankov, kjer to vlogo opravlja ena oseba v okviru šolske svetovalne službe, dijaki ocenjujejo kot odličen v 55% in njihovi starši v 84%. Vendar so soglasni pri oceni, da je sistem mnogo bolj učinkovit kot v klasičnih gimnazijskih razredih. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da so dijaki PRO oddelka med tistimi, ki najmanj manjkajo med vsemi prvimi letniki in imajo tudi zelo malo neopravičenih izostankov, kljub temu, da so pod mnogo strožjim nadzorom. V poprečju za 50% manj.³

TABELA 1: PREGLED IZOSTANKOV V 1. LETNIKIH (STANJE NA DAN 15.4.2011)

Razred	št. dijakov	OPV	OPV/ dijak	NEOPV	NEOPV/ dijak
1.A	28	768	27,43	2	0,07
1.B	30	526	17,53	7	0,23
1.C	30	790	26,33	14	0,47
1.D	32	1137	35,53	0	0
1.E	31	1402	45,23	0	0
1.F	32	782	24,44	2	0,06
1.Š	23	2228	96,87	17	0,74
SKUPAJ	206	7633	37,05	42	0,2

7. PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA

Potrebno je preučiti obliko, vsebino in obseg tega, kar se preverja za kredite. Predvidevamo, da so tukaj zajete tudi krajše projektne naloge, ki bi jih lahko umestili tudi v dijaški portfolijo.

Projektno delo dijakov na štirih ravneh zahtevnosti je za dijake dobra izkušnja, ki jih enakomerno obremenjuje skozi celo šolsko leto, zato ga je smiselno nadaljevati v obsegu, kot je bil načrtan za prvo leto, le vsebinsko ga je potrebno prilagoditi potrebam nove generacije ter izdelati kriterije ocenjevanja. Enako velja za raziskovalno delo dijakov in njihove končne izdelke. Na osnovi evalvacije bomo postavili skelet »projektno vodenih aktivnosti«, ki bo dijakom omogočilo vedno bolj samostojno postavljanje, realizacijo in tudi ovrednotenje lastnega dela.

Sistem beleženja izostankov in komunikacijo s starši na tem področju je potrebno ohraniti v obliki, kot je bilo zastavljeno.

Poročilo pripravili: Tjaša Purgaj, Barbara Bedenik, Zdenka Keuc

³ Podatki so zbrani za obdobje od 1.9. – 1.5. 2011.